

MIESTO

Laikraštis

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms

2023 m. spalio 12 d., ketvirtadienis, Nr. 3 (1819) / ML

APKLAUSA BAIGĖSI – SAVIVALDA SUREAGAVO

Ant ištrynimo ribos pakibę daugiau nei šimtas kaimų, regis, pasiekė savo

Kampinių k. ūkininkas Petras Leimonas, išgirdęs naujieną, buvo šokiruotas

Gintarė Sabaliauskienė

138 kaimai/gyvenvietės: 41 – Marijampolės seniūnijoje, 26 – Liudvinavo seniūnijoje, 19 – Šunskų seniūnijoje, 36 – Igliaukos seniūnijoje, 16 – Gudelių seniūnijoje. Tai – planuotų naikinti gyvenviečių skaičiai. Tačiau skaičiai visada slepia istorijas. Po jais – žmonės, gyvenimai, emocijos, nerimas ir dar daug visko.

Štai ūkininkas Petras Leimonas Kampinių kaime gyvena nuo gimimo. Sako: „Ir tėvai, ir seneliai čia gyveno. Dabar ir sūnus ūkininkauja, ketinu jam ir savo ūkį perleisti. Tai, taip išeina, kad nebeliks tėviškės vardo, ilgametė šeimos istorija bus nubraukta... O ką kalbėti apie laukiančią dokumentaciją? Net sunku įsivaizduoti: namų knygos, ūkio dokumentai, visa kita... Šitam kaime gal 14 gyventojų – rinkom parašus, siuntėm į savivaldybę, žiūrėsime, bet rankų neketinam nuleisti, kovosim“.

„Kiek Marijampolės savivaldybės vadovams svarbūs mes, mūsų gimtinė, protėvių žemės, istorinė atmintis?“, – klausė planuojamų naikinti kaimų gyventojai.

Marijampolės savivaldybės administracija apie Marijampolės savivaldybės teritorijoje esančių gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų, pavadinimų bei seniūnijų aptarnaujamų teritorijų ribų, pavadinimų nustatymo (keitimo) projektą ir kvietimą gyventojams pareikšti savo nuomonę pranešė dar rugsėjo 6 dieną. Tačiau į redakciją kreipėsi Beržyno, Makrickų, Gudelių, Kampinių kaimų gyventojai sakė apie apklausą išgirdę prieš pat jos pabaigą.

„Sujudom, sukrotom visi maždaug prieš savaitę. Susižinojom vieni per kitus, per socialinius tinklus ir, pasirodo, daug kas slepiama. Vietos laikraštyje skelbimas apie projektą atsirado rugsėjo 23 d., nors savivaldybė skelbia, kad balsuoti buvo galima nuo rugsėjo 7 d. Kaimuose žmonės ūkininkauja, žemę dirba – internete nuolat nenaršo, o jokiose

gyvenviečių skelbimų lentose nebuvo nei menkiausio raštelio, o dabar, kai žmonės sukruoto, jau atsirado. Iš pradžių buvo rašoma, kad keisis tik ribos, dabar, pasirodo, kaimus ruošiasi visai naikinti. Meras teigia, kad tik tuos, kuriuose nėra gyventojų, tačiau mano kaime – 25 gyventojai, gretimam kame – 7. Gal ir mažai, bet mes vis tiek esam, gyvenam. Nenorim priklausyti kitam kaimui! O tie pasakymai, kad neva mūsų gaisrinės neranda... Tai randa ir gaisrinės, ir greitoji pagalba, ir kurjeriai“, – informacijos stoka ir apskritai neteisybė piktnosį gyventojai.

Žmonės neslėpė nusivylimo: „Liūdna, žinot, kvepia komunizmu. Ko nepadarė sovietai, tai padarys jaunieji mūsų biurokratai. Nesuprantama! Juk visa Europa taip saugo savo kraštų autentiką, o čia – toks jausmas, kad ateitų kažkas ir pasakytų, kad va, nuo šiandien mums nepatinka tavo pavardė ir mes parinkom tau kitą“, – kalbėjo kaimų gyventojai, jausdamiesi, tarsi prarastų dalį savasties.

Tęsinys 2 psl.

Šiame leidinyje skaitykite:

2 psl. Pasidalinkite savo vaikų pinigų istorijomis ir laimėkite dovanas

Jau šį sekmadienį 15:30 val. per Marijampolės televiziją laidoje „Finansų akademija“ kalbėsime apie pinigus ir vaikus.

3 psl. Kvėpavimo instruktorė: jei gali valdyti savo kvėpavimą, gali valdyti ir savo gyvenimą

Spalio 10-oji – Pasaulinė psichikos sveikatos diena. Šią progą svarbu prisiminti, kad privalu rūpintis ne tik kūno, bet ir dvasios būseną.

4 psl. Pojūčių performansas sužavėjo marijampoliečius

Siekdama paskatinti emocijų, savęs ir meno pažinimą, asociacija „Jaunimas YRA“ pirmą kartą Buktos gamtiniame-pažintiniame take surengė pojūčių performansą „Gilumoj“.

4 psl. Įpusėjus rudenii, paspirtukininkų nemažėja

Nors tai ir patogus būdas greitai pasiekti norimus taškus mieste, vis dėlto, neat-sakingas paspirtukininkų elgesys kelia pavojų ne tik jiems patiems, bet ir aplinkiniams.

5 psl. Kaip panaudojate savo, kaip Tarybos nario, atlyginimą?

„Čekučių“ skandalui pasiekus Marijampolę, pasidomėjome, kaip šios kadencijos Marijampolės savivaldybės tarybos nariai panaudoja jiems skiriamas lėšas.

5 psl. Parodoje „Tėviškės žiburiai“ – momentai, tapę istorija

Igliškėlių gyvenvietėje projektui „Tėviškės žiburiai“ vadovaujanti Ona Birutė Surdokienė tęsia pradėtą tradiciją, kuomet dailininkai piešia ant medžio lentų.

6 psl. Psichoaktyviosios medžiagos ir jaunimas: ar taikomos prevencinės priemonės yra efektyvios?

Iniciatyvos teikti pagalbą yra, tik ar to pakanka?

APKLAUSA BAIGĖSI – SAVIVALDA SUREAGAVO

Atkelta iš 1 psl.

Ypatingo dėmesio sulaukė Zomčinės kaimo, A. Matučio tėviškės, likimas. Jos puoselėtojas A. Lanauskas taip pat neslėpė apmaudo: „Kam reikia naikinti kultūros paveldą, kam naikinti žmonių istorijas? Ką man reikės sakyti: kad A. Matutis gatvėje gimė? Ir tai, nežinia kokioj, pagal būsimas pertvarkas. Aš negaliu suprasti. Pacituosiu savo kaimynės žodžius: kad duotų man nors Dievulis dar tam pačiam kaime numirti, kur gimiau.“

Tačiau Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda tąkart ramino, kad pateikiami skaičiai dar tikrai nėra faktas. „Šis projektas yra tikrai taisytinas, tam ir surengta apklausa, kad žmonės išreikštų pritarimą arba nepritarimą. Gauname daug pasiūlymų raštu – daugiausiai dėl kaimų pavadinimų išlikimo. Ir kol kas dar niekas nenuspręsta. Išklausysime

žmonių lūkesčius, norus ir pagal tai taisytime šį rangovų parengtą projektą“, – sakė meras, pabrėždamas, kad tai yra ne savivaldos iniciatyva, o Vyriausybės nurodymas, kurį kitos savivaldybės jau senokai įgyvendinę.

Tačiau gyventojai buvo skeptiški: „Seniūnijose apklausama tik, ar mes dėl pavadinimo sutinkam, bet niekas neklausia, ar mes iš viso norim sujungimo. Ribas galima koreguoti ir tikslinti, galima pataisyti, bet kam vietovardžius naikinti? Nesuprantami dalykai. Turbūt nieko ir nereikia tas mūsų parašas ir viskas seniai nuspręsta, matyt, kažkam tai labai naudinga. Dalis žmonių visai nėjo pasirašyti – taip nusivylę mūsų valdžia, kad netiki, jog jų balsas kažką reiškia. Ir apskritai, kaip savo nuomonę, nuvykus į seniūnijas, išreikšti žmonėms, kurie tuo metu dirba? Atrodo, kad

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

Beržyno k. autobuso stotelė ir toliau skelbs apie esantį kaimą

atgal laiku keliaujame, kodėl apklausa negalėjo būti atliekama ir internetu? Pasiūlymų!“

Vis tik viltis visada miršta paskutinė. Žmonės stengėsi: sako ir merui laišką rašę, ir į seniūnijas ėję, ir kitus būtų pavežę, kurie transporto neturi, bet skundžiasi, kad sužinojo per vėlai. O ir iš pačių seniūnų nei rūpesčio, nei paskatinimo sako nesulaukė. Gyventojai jautėsi palikti vieni mūšio lauke be galimybės priešintis...

Vienaip ar kitaip, žmonių nuomonių ir pasiūlymų teikimo laikas jau baigėsi. Pakalbinti Gudelių ir Liudvinavo seniūnai pasakojo, kad žmonės buvo labai aktyvūs. Kaip sakė Liudvinavo seniūnė Regina Pakrosnevičienė: „Paskutinę savaitę žmonės važiavo autobusais. Visi pasisakė prieš kaimų jungimą ir pavadinimų naikinimą“.

Anot Marijampolės seniūno Juozo Miliiaus, čia gyventojai į apklausą jungėsi ne taip aktyviai, bet dėl to, kad informacija pasiekė pavėluotai. „Tačiau dalyvavusieji priešinosi kaimų naikinimui, juk reforma liečia žmonių žemes ir namus“, – pasakojo J. Milius.

Panašu, kad sukrotę gyventojai ir jų aktyvumas šįkart vadinamą „buldozerį“ pristabdė.

Kaip „Miesto laikraščiu“ sakė Savivaldybės meras: „Sprendimą Savivaldybės tarybai planuojame teikti svarstyti lapkričio mėnesio posėdyje. Iki tol planas, pagal gautas pastabas, bus pakoreguotas. Visi kaimai su pavadinimais bus išsaugoti“. Pakoreguotas žemėlapis bus paviešintas, žmonės galės susipažinti. Tuomet ir bus aišku, ar pažadai buvo tikri.

Jei pritaras Taryba, sprendimas bus siunčiamas Vyriausybei.

2	Beržynas	Kaimas	11859	Gudelių	Panaikinama gyvenvietė
3	Daugirdai	Kaimas	13197	Gudelių	
4	Gelčiai	Kaimas	14694	Gudelių	
5	Gražiškiai	Kaimas	15267	Gudelių	Panaikinama gyvenvietė
6	Gudeliai	Kaimas	36410	Gudelių	Panaikinama gyvenvietė
7	Gudeliai	Miestelis	15520	Gudelių	
8	Kalnynai	Kaimas	16975	Gudelių	
9	Kampiniai	Kaimas	17099	Gudelių	Panaikinama gyvenvietė
10	Kruopinė	Kaimas	18474	Gudelių	Panaikinama gyvenvietė
11	Leiciškiai	Kaimas	19317	Gudelių	Panaikinama gyvenvietė
12	Makrickai	Kaimas	20033	Gudelių	Panaikinama gyvenvietė

Gyventojai tikisi, kad tokių lentelių daugiau matyti nebeteks

Pasidalinkite savo vaikų pinigų istorijomis ir laimėkite L. Banytės – Surplienės įsteigtas dovanas

Jau ši sekmadienį 15:30 val. per Marijampolės televiziją laidoje „Finansų akademija“ kalbėsime apie pinigus ir vaikus. Laidos autorė Šarūnė Petrošiūtė kalbina bendruomenės „Raising free kids“ įkūrėją, knygos „Apie pinigus su vaikais“ autorę, trijų vaikų mamą Liną Banytę – Surplienę. Pašnekovė pasidalins savo patirtimi, kuri pravers kiekvienam, siekiančiam užauginti finansiškai raštingus vaikus. Laidoje išgirsite įvairių patarimų: kada ir nuo ko pradėti pokalbius apie pinigus, kaip perteikti pinigų vertę bei daug užduočių, kurias galėsite pritaikyti praktikoje. Šios žinios palengvins jūsų pokalbius apie pinigus su vaikais. Pašnekovė žiūrovams įsteigė dovanas – autorines knygas bei diskusijų korteles.

Skelbiame konkursą šioms dovanoms laimėti. Viskas,

ką reikia padaryti, tai pasidalinti savo šeimos istorija, patirtimi, kaip jūs šeimoje

mokote savo vaikus finansinio raštingumo. Atskleiskite savo metodus, kuriuos pritaikote

praktikoje, ir galbūt jūs būsite tie laimingieji, kuriuos apdovanosime vienu iš prizų.

Istorijas siųskite el. paštu info@inspira.lt iki spalio 26 dienos.

Kvėpavimo instruktorė: jei gali valdyti savo kvėpavimą, vadinasi, gali valdyti ir savo gyvenimą

Laura Anelauskaitė-Jakštienė

Spalio 10-oji – Pasaulinė psichikos sveikatos diena. Šią progą svarbu prisiminti, kad privalu rūpintis ne tik kūno, bet ir dvasios būseną, nes tai – nedaloma visuma. Tam, kad žmogus pasiektų dvasios ir kūno harmoniją, esama įvairių metodų. Dažniau, vis dėlto, akcentuojama fizinė sveikata, kurią gerina sportas, tvarkinga mityba ir pan. Tuo tarpu prakalbus apie dvasinę sveikatą, geriausiu atveju, paminimos psichoterapijos paslaugos. Tokie terminai kaip meditacija, joga, kvėpavimo pratimai, rebefingas, hipnozė ir kiti – daugeliui vis dar skamba lyg iš fantastikos srities. Vyresnės kartos atstovai vien nuo šių žodžių su nepasitikėjimu purto galvas. Tačiau nepaisant to, atsiranda vis daugiau sąmoningumo mokyklų ir vadinamų vedlių, mokytojų, kurie, pasitelkdami šiuos įrankius, padeda žmonėms pasiekti norimų pokyčių daug efektyviau ir greičiau, nei sėdint psichoterapeuto kėdėje.

Apie tai, kaip svarbu ne tik kalbėti apie savo psichologines problemas, bet ir spręsti jas pasitelkus kvėpavimo pratimus, iš esmės, medituojant, kalbėjomės su kvėpavimo instruktore Gintare, kuri, negailėdama savo laiko, iš Mažeikių keliauja į tolimiausius Lietuvos kampelius, kad supažindintų žmones su sąmoningo kvėpavimo galia. Užsiėmimus moteris veda ir Marijampolėje.

Su Gintare šnekučiavomės apie jos vedamas praktikas ir jų teikiamą naudą psichikos sveikatai.

Tie, kurie dalyvauja tavo vedamose sesijose, pažįsta tave kaip kvėpavimo instruktore. Kaip tu pati apibūdintum save ir savo veiklą?

Žmonės mane pažįsta kaip Gintarę Tekančią Upę. Šis slapyvardis man atrodo labai taikus, nes kaip ir upė,

srauniai, bet su lengvumu, teku gyvenimu pati bei padedu kitiems atrasti ir tekėti savo vidaus keliu.

Ko žmonės ieško, ateidami į tavo praktikas? Kuo žmonėms naudinga meditacija bei kvėpavimo pratimai?

Kvėpavimo užsiėmimus vedu jau 10 metų. Vienareikšmiškai, žmonės dažniausia ateina nuraminti protą, savo mintis, kurios pas dažną iš mūsų – labai intensyvios. Tai vyksta sutelkiant dėmesį į kvėpavimą – į oro kelią į tave, ir iš tavęs – bei stebint savo kūną, kas vyksta su juo, kai kvėpuojame: kažkam spaudžia krūtinę, kažkam pradeda skaudėti kojas, kažkam – galvą. Visi šie skausmai byloja apie susikaupusias įtampas, kurios būtent ir pasijaučia kvėpuojant, kai nurimsta protas ir atsipalaiduoja kūnas. Kūnas mena viską – kartais užtenka kartą stipriai išsigąsti, o tavo kūnas prisimins šitą įtampą ir tai pajusi ne tik kvėpuodamas, bet ir nuėjęs į masažo kabinetą. Pastebint iškilusius jausmus bei susikaupusias įtampas, galime imtis pokyčių – mokyti jas paleisti. Kvėpavimas ir yra apie pokytį, kuris labai puikiai pajaučiamas. Galbūt į praktiką atėjai suirzęs ir kupinas nerimo, o po kvėpavimo sesijos jautiesi visiškai kitaip – atradęs ramybę. Jei gali valdyti savo kvėpavimą, vadinasi, gali valdyti ir savo gyvenimą.

Gal turi kokį patarimą žmonėms, kurie netiki tavo veikla? Ir apskritai – kaip žmonėms nepasimesti šitame chaotiškame pasaulyje?

Visiems skeptikams siūlau ateiti ir pamėginti. Tik per patyrimą ateis suvokimas apie naudą. Visada sakau, kad kvėpuoti ateina tik drąsūs žmonės, kurie ne tik burba apie tai, koks nevykęs gyvenimas, bet tie, kurie pasiruošę ką nors dėl to padaryti. Žinoma, pasaulio nepakeisime, bet tapdami sąmoningesni ir labiau supratę save, nurime, galime priimti

adekvačius sprendimus ir keistis patys. Visi pokyčiai prasideda nuo mūsų pačių.

Mes, žmonės, esame įpročių vergai. Mes taip įpratę prie tam tikrų minčių, įtampas, tam tikro gyvenimo ritmo, kad atrodo, jog taip ir turi būti. Daug lengviau yra likti toje komforto zonoje, kuri iš tikrųjų visai nekomfortiška, nes ji tiesiog mums pažįstama, viskas aišku ir nuspėjama. O nežinomybė, į kurią kviečia kvėpavimo praktikos, yra daug baisiau už žinojimą. Kiekviena kvėpavimo sesija – vis kitokia, kiekvieną kartą atrasi vis kažką naujo, malonaus ar nemalonaus, na, o kai atrasi ir žinosi, būsi atviras pokyčiams.

Kitas mano patarimas – nebūk vienas. Dabar žmonės ypač linkę atsisukti nuo kitų, kiekvienas gyvena kas sau, o juk žmonės – socialios būtybės, mums būtina kurti ryšį. Būdami kartu, bendraudami, dalindamiesi, mes augame ir per kitų patirtis. Šitame chaotiškame pasaulyje mes daug stipresni susikibę už rankų ir palaikydami vieni kitus, nei po vieną.

Ačiū Gintarei už šiltą pokalbį ir šviesą, kuria dalijasi su kitais. Juk ne veltui sakoma, jog nuo vienos degančios žvakės liepsnos, galime įžiebtį nesuskaičiuojamą galybę kitų.

O jūs ar kada atkreipėte dėmesį į savo kvėpavimą? Jei jaučiate nerimą, patogiai įsitaisykite ir giliai įkvėpkite, visą dėmesį sutelkdami į oro kelią jūmyse: kaip įkvepiate šaltą orą, o iškvepiate šiltą, kaip harmoningai jis teka jūmyse. Žinoma, koncentraciją taip pat reikia ugdyti, nes vos pradėsite kvėpuoti, jūsų protas taip greitai nenukurs ir iš visų pusių užklups mintys apie nenuveiktus darbus, apie įvykusias situacijas. Tiesiog leiskite toms mintims būti, priimkite jas, bet neįsikibkite į jas ir nepradėkite kurti scenarijų, o vis gražinkite savo dėmesį į oro tėkmę jūmyse. Kvėpavimas – galingas įrankis, nes yra sąmoningai valdomas procesas. Kintant kvėpavimui, kinta ir mūsų būseną. Vadinasi, kaip kvėpuoji, taip ir gyveni.

Šeimadieniai Marijampolės muziejuose

Nuo spalio mėnesio Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejuje prasideda šeimadieniai – edukaciniai renginiai visai šeimai. Tai – puiki proga praleisti šeštadienį su šeima ir draugais. Kiekvieną mėnesį lankytojai bus kviečiami į skirtingus muziejaus padalinius. Šeimadienių edukacijos leis atrasti naujas kultūros, istorijos, meno, kalendorinių papročių temas ir įdomiai praleisti laiką. Renginius ves didelę darbo patirtį turinčios edukatorės. Renginiai bus įdomūs ne tik šeimoms su mažais vaikais, bet ir jaunimui, senjorams.

2023 m. spalio mėnesį jūsų laukia net du šeimadieniai:

Spalio 14 d. 13.00 val. edukacija „Komedijos „Amerika pirtyje“ repeticijos Grinių namuose“ Lietuvos prezidento Kazio Griniaus memorialiniame muziejuje (Bažnyčios g. 23).

Pirmasis spalio šeimadienis – edukacija „Komedijos „Amerika pirtyje“ repeticijos Grinių namuose“. Prezidentas Kazys Grinius ir jo žmona Joana 1905 m. tapo pirmojo viešo spektaklio Marijampolėje organizatoriais ir patys jame vaidino, o jų namuose susirinkdavo repetuoti aktoriai.

Šį kartą aktorais galės tapti renginio dalyviai. Lankytojus

pasitiks personažai iš praeities – Kazio Griniaus žmona Joana Pavalkytė-Griniuvienė ir režisierius Pijus Grigaitis. Dalyviai išgirs įdomią komedijos „Amerika pirtyje“ atsiradimo istoriją ir įsitrauks į spektaklio kūrimą: paruoš dekoracijas, suvaidins įdomiausias spektaklio scenas. Kviečiame šeimas su vyresniais vaikais, jaunimą, suaugusius.

Būtina išankstinė registracija tel. +370 60614211 arba el. paštu edukacija@marijampolesmuziejus.lt.

Vietų skaičius ribotas. Kaina dalyviui: 5 Eur. Edukacija vyks surinkus atitinkamą lankytojų skaičių (minimali grupė – 10

lankytojų, maksimali – 25 lankytojai).

Spalio 21 d. 11.00 val. edukacija „Rudens Ilgėms artėjant“ Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejuje (Vytauto g. 29).

Artėjant Vėlinėms, kviečiame į antrąjį šeimadienį „Rudens Ilgėms artėjant“, kurio metu pasinersite į užburiantį žvakių liejimo procesą,

susipažinsite su senosiomis apšvietimo priemonėmis bei vaško istorija, o kūrybiškumą išlaisvinsite margindami audinį batikos technika. Renginius patiks ir mažiems, ir dideliems. *Būtina išankstinė registracija tel. 8 343 54575 arba el. paštu edukacija@marijampolesmuziejus.lt. Vietų skaičius ribotas. Kaina dalyviui: 5 Eur.*

Laukiame Jūsų renginiuose.

**ŠEIMADIENIAI
MUZIEJUJE**

Pojūčių performansas „Gilumoj“ sužavėjo marijampoliečius

Raimonda Bogužaitė

„Net nežinai, ką savy nešiojies, kol neįsiklausai ir kol tavy neatsiskamba.“ (Jonas Mekas)

Dažnai savęs negirdime, nepažįstame, pasiduodame rutinai, leidžiamės nunešami aplinkinio triukšmo. Siekiant paskatinti emocijų, savęs ir meno pažinimą, asociacija „Jaunimas YRA“ pirmą kartą Buktos gamtiniame-pažintiniame take surengė pojūčių performansą „Gilumoj“.

Miškas pasitiko magiškai ir paslaptinai. Ne tik dėl pilnaties, bet ir dėl įvairiomis spalvomis sužibusio tako elementų. Šis performatyvus vyksmas – kelionė kvietė pažinus save išlaisvėti, praturtėti, galbūt savo vidinius pasau-

lius atskleisti ir kitiems. Kiekviena performanso stotelė skatino pažinti vis kitą emociją, skirtingą išraiškos formą. „Buvo mistiška. Buvo gera. Vienas kitą jautėme be žodžių. Nakties ir miško magija suvienijo,“ – teigė viena iš performanso dalyvių Vita Gvazdaitienė.

Kelionėje mišku buvo galima sutikti šiuolaikinio šokio kolektyvą „Le Nos“, kurio šokėjos stengiasi populiarinti šiuolaikinio šokio žanrą Marijampolėje; novatorišką, kasdien atsinaujinantį kolektyvą „Arabeskas“; skaitovus Vytautą Gusčių ir Deimantę Jasaitytę. Muziką atrasti padėjo balanso tarp įvairių muzikinių kontrastų ieškantis elektroninės muzikos atlikėjas SILE. O renginio dalyvius lydėjo vedlė Gabrielė Penčylaitė – profesionali aktorė, teatro

Augustinos Miknevičiūtės nuotrauka

mokytoja, besidominti fiziniu teatru, klounada.

Organizatoriai siekė panaudoti naujas erdves, sukurti unikalų renginį, kuris pritrauktų miesto bendruomenės narius, svečius bei išvykusius jaunosius marijampoliečius. Manoma, jog performanso meno Marijampolėje trūksta, tad tokio formato panaudojimas skatina ir regiono kultūros plėtrą. Organizatoriai džiaugiasi, jog, nepaisant iššūkių, performansas pavyko puikiai, sulaukė itin didelio susidomėjimo ir gerų atsiliepimų. „Jaunimas YRA“ mėgsta iššūkius ir siekia kurti renginius, kurie būtų kitokie savo turiniu, skatintų žiūrovą įsitraukti, susimąstyti.

Viena paskutinių performanso stotelių skatino pažinti laimę ir atrasti

ją paprastuose dalykuose. Vyksmą lydėjo vieno žymiausių avangardinio kino kūrėjo, menininko J. Meko kūryba: „Duokite man gerą gabalą kugelio, rudo, apskrudusio, traškaus, ir niekas neatplėš manęs nuo lėkštės, nors imkite ir filmuokite <...>. Kas man yra laimė? Ak, mieloji Jane, laimės man suteikia tokia daugybė dalykų. Tikrai, kartais – bet kokia smulkmena.“ Tikimasi, jog renginio dalyviams medžių tankme apsuptame take pavyko susitikti su savimi, pažinti emocijas, meno formas, įvairiapusiškai praturtėti ir, svarbiausia, laimę matyti detalėse.

Renginys iš dalies finansuotas Europos Sąjungos ir Marijampolės savivaldybės lėšomis.

Augustinos Miknevičiūtės nuotrauka

Įpusėjus rudenii, paspirtukininkų gatvėse nemažėja

Erika Simniškytė

Nors jau įpusėjo ruduo, Marijampolės gatvėse paspirtukais lekiančių žmonių nesumažėjo. Šią transporto priemonę mėgsta ne tik jaunimas, bet ir vyresni žmonės, kurie dažnai ją renkasi kelionėms į darbą ne tik šiltuoju metų laiku, bet ir atvėsus orams ar net esant lengvam šaltukui. Nors tai ir patogus būdas greitai pasiekti norimus taškus mieste, vis dėlto, neatsakingas paspirtukininkų elgesys, keliantis pavojų ne tik jiems patiems, bet ir aplinkiniams, jau ne kartą buvo linksnuojamas žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose.

Pakalbinome marijampoliečius – ką jie galvoja apie

šias transporto priemones ir jų vairuotojus? Dauguma Marijampolės gatvėse kalbintų praeivių sutartinai teigė, jog paspirtukininkai jiems kelia baimę: išdygsta, rodos, iš niekur, lekia dideliu greičiu, manevruoja. Ypač tai pasakytina apie paauglius. Kai kuriuos miesto gyventojus labai erzina ne vietoje palikti paspirtukai, kurie kartais „numetami tiesiog viduryje gatvės ar šaligatvio“. Be to, pašnekovų, turinčių šunis, teigimu, paspirtukininkai banguina jų augintinius. Pasitaikė ne viena situacija, kai dideliu greičiu lekiantis paspirtukas vos per plauką nepartrenkė jų pačių ar augintinio.

Neatsakingą paspirtukininkų elgesį gatvėse patvirtino ir Marijampolės apskr. VPK

Komunikacijos poskyrio vyriausioji specialistė Gintarė Navickaitė, kurios teigimu, iki spalio 1 d. Marijampolės apskr. vyriausiam policijos komisariate nubausti 356 paspirtukų vairuotojai pagal LR ANK 428 straipsnį – Pėsčiųjų ir kitų eismo dalyvių padarytas Kelių eismo taisyklių pažeidimas.

Vyraujantis nusižengimas – net 304 atvejai – elementarių eismo taisyklių reikalavimų nesilaikymas: važiavimas su neuždegtais žibintais, ryškiaspalvės, šviesą atspindinčios liemenės nedėvėjimas.

Anot G. Navickaitės, per šiuos metus nubausta 17 neblaivių paspirtukų vairuotojų bei užregistruoti 6 eismo įvykiai, kuriuose dalyvavo paspirtukų vairavę asmenys. Taip pat iki spalio 1 d. užregistruotos 8 paspirtukų vagystės. Pasitaikė ir 2 sukčiavimo atvejai, kai paspirtukai buvo perkami internetu, tačiau nepasiekė pirkėjo. Dėl to pradėtos administracinio nusižengimo teisenos.

Specialistė tvirtina, jog paspirtukų vairuotojams itin

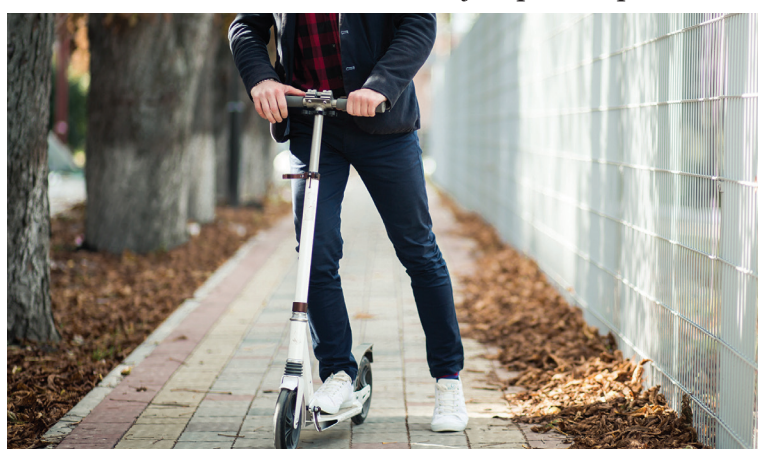
trūksta sąmoningumo „Labai svarbu laikytis kelių eismo taisyklių, atkreipti dėmesį į kelio ženklus ir kelių ženklinimą, nevažiuoti per pėsčiųjų perėją, o nulipti ir pravežti paspirtukus, tamsiu paros metu dėvėti šviesą atspindinčias priemones, nevairuoti apsvaigus nuo alkoholio, paspirtuku nevežti keleivių“, – dažniausius pažeidimus įvardija G. Navickaitė.

Ne paslaptis, kad neat-sargiai ir neatsakingai vairuodami, paspirtukininkai neišvengia įvairių, lengvesnių ar sunkesnių, traumų. VŠĮ Marijampolės ligoninės Ryšių su visuomene specialistės Rūtos Priven-Vaitkevičienės teigimu, šiuo metu traumų, patirtų naudojantis paspirtukais, skaičius nėra didelis ir išlieka pastovus. „Nors neseniai Marijampolės mieste atidarytas naujas riedlenčių parkas, pritaikytas ir paspirtukams, tačiau dėl to traumų skaičius neišaugo. Traumų pasitaiko įvairių, nuo lengvų nubrodinimų iki sunkių veido ir žandikaulio traumų, kurioms gydyti VŠĮ Marijampolės ligoninė specialisto neturi,

jie siunčiami į 3 lygio specialistus turinčias gydymo įstaigas“, – situaciją komentuoja Marijampolės ligoninės atstovė.

Anot jos, traumos dažniau įvyksta nepilnamečių amžiaus grupėje, naudojantis tiek elektriniais, tiek neelektriniais paspirtukais. Traumas lemia, ypač kalbant apie elektrinius paspirtukus didelis važiavimo greitis, apsaugos priemonių nenaudojimas, vairavimas esant neblaiviems bei neturint teisės valdyti šią transporto priemonę. R. Priven-Vaitkevičienės teigimu, tokios tendencijos „parodo žmonių sąmoningumo trūkumą, kas yra svarbu norint saugiai naudotis paspirtuku ir išvengti traumų“.

Siekiant sumažinti nelaimingų atsitikimų skaičių, šalies mastu jau įvesti apribojimai. Dar birželio mėnesį Seime patvirtintos taisyklės elektriniams paspirtukams, kurios nustato galimybę paspirtukais važiuoti tik šaligatviais, jeigu konkrečioje savivaldybėje nenustatyta kitaip, įvesti greičio ribojimai bei amžiaus apribojimai.

POLITIKŲ TRIBŪNA

Klausiamo Marijampolės politikų: Kaip panaudojate savo, kaip Tarybos nario, atlyginimą?

„Čekučių“ skandalui pasiekus Marijampolę, pasidomėjome, kaip šios kadencijos Marijampolės savivaldybės tarybos nariai panaudoja jiems skiriamas lėšas. Tarybos narių klausėme: kaip Jūs asmeniškai panaudojate ir kur išleidžiate savo, kaip Tarybos nario, atlyginimą, kokios išlaidos sudaro didžiausią dalį?

Romualdas Makauskas
(LSDP)

Savivaldybės Tarybos nario patiriamas išlaidas galima būtų skirstyti į tiesiogines ir netiesiogines. Prie tiesioginių priskirčiau automobilio draudimo, kuro bei išlaidas už ryšio paslaugas (kompiuterio arba planšetės nuoma). Netiesiogines išlaidas paskaičiuoti ir įvertinti sudėtinga. Tai laikas, skirtas Tarybos posėdžio, komiteto ir komisijų medžiagos nagrinėjimui, dalyvavimui įvairiuose renginiuose, susitikimams su gyventojais. Čia pinigais neįvertinsi ir, turbūt, kiekvieno Tarybos nario tam skiriamas laikas yra skirtingas. Dabartinė Tarybos nariams skiriamo atlyginimo išlaidoms padengti tvarka yra teisinga ir, manau, pilnai kompensuoja jo patiriamas išlaidas.

Saulius Perlis
(LSDP)

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Tarybos nario atlyginimas mokamas už posėdžių lankymą, bet ne už tiesioginį darbą su savivaldybės žmonėmis. Pralaidus Tarybos, komitetų ar komisijų posėdžius, Tarybos nario atlyginimas mažinamas proporcingai pagal nelankytų posėdžių skaičių. Ir nesvarbu, jeigu Tarybos posėdžio metu Tarybos narys sirgo, atlyginimas vis vien yra mažinamas.

Pvz., visą mėnesį Tarybos narys intensyviai dirbo, analizavo teisės aktus, susitikinėjo su rinkėjais ir t.t., o mėnesio pabaigoje (kai vyko Tarybos ir komiteto posėdžiai) susirgo ir negalėjo dalyvauti 2 iš 2 posėdžių. Tuomet jis negauna atlyginimo.

Kęstutis Tumelis
LVŽS

Tiesą sakant, eidamas į rinkimus net nežinojau, jog Tarybos narys gali gauti išmoką.

Prasidėjus kadencijai, atsirado labai daug papildomų išlaidų, daugiausiai kainavo teisininkų paslaugos ir visokios išvykos, kurių anksčiau nebuvo, kaip dalyvavimas renginiuose ir t.t. Finansiškai mano darbas niekada neatsipirks ir aš to nesitikiu, nes tai yra mano hobis ir pramoga.

Pasikeitus mokėjimo tvarkai, kai nereikia diferencijuoti, kur leisti pinigus, esu nusprendęs juos skirti Marijampolės ir jų žmonių labui. Kuro galiu užsipilti ir pats. O apie gerus darbus, kurie bus padaryti už šiuos pinigus, esu linkęs nekalbėti, nes, mano įsitikinimu, geriems darbams reklamos nereikia, jie kalba patys už save. Jeigu žmonės norės, jie patys papasakos.

Kęstas Spūdys
Demokratų sąjunga „Vardan Lietuvos“

Daug kas bando teisintis, kad sena sistema buvo netobula, tačiau netobula ji buvo tik tiems, kurie bandė „įsisavinti“ mokesčių mokėtojų pinigus, niekas nedraudė pateikti išlaidas pateisinančius dokumentus ir taip pagrįsti patiriamas išlaidas.

Reaguodamas į kilusį „čekučių“ skandalą Seimas, mano nuomone, priėmė dar blogesnę sprendimą - mokėti Tarybos nariams atlyginimą, nes dabar vienas Marijampolės savivaldybės Tarybos narys mokesčių mokėtojams vietoje 500 eurų atsieina daugiau nei 1000 eurų per mėnesį, o pinigų panaudojimo kontrolės atsisakyta visai. Tiesa pasakius, net sunku pasakyti, kas yra blogiau - sukčiaujantys Tarybos nariai ar mokesčių mokėtojų pinigus švaistantys Seimo valdantieji.

Kadangi mano, kaip Tarybos nario, veiklos išlaidų didžiąją dalį sudarė ir sudaro išlaidos kurui (kurias, beje, nors ir, nesant prievolės, visuomet pagrįsdavau dokumentais), o kuro išlaidos labiausiai priklauso nuo Marijampolės savivaldybės tarybos daugumos „buldozerio“, kuris šiuo metu užsimojo panaikinti 136 kaimus, pastaruoju metu tenka kasdien nuvažiuoti ne vieną šimtą kilometrų, lankant žmones, kuriems rūpi išsaugoti kaimus. Ir nors važiuoju ne su „fūra“, tačiau kuro sąnaudos tikrai paaugo smarkiai.

Gediminas Akelaitis
Krikščionių sąjunga

Tarybos nario atlyginimą skiriu, kaip ir dauguma Tarybos narių, savo veiklos finansavimui, susitikimams su rinkėjais, nuosavo transporto eksploatavimui, veiklos viešinimui žiniasklaidoje. Būna ir nenumatytų išlaidų vykdant visuomeninę veiklą.

Marijampolės savivaldybės administracijos nuotrauka

Parodoje „Tėviškės žiburiai“ – momentai, tapę istorija

Gabija Dubauskaitė

Tėviškė – sentimentus, nostalgiją ir gražiausius gyvenimo metus nusakantis žodis. Ten, priklausomai nuo aplinkos ir požiūrio atvirumo, auga, bręsta, kuriasi asmenybė. Vėliau vieni išeina į platųjį pasaulį, o kiti vaikystės sode toliau augina savo atžalas.

Igliškėlių gyvenvietėje projektui „Tėviškės žiburiai“ vadovaujanti Ona Birutė Surdokienė ir žmogiškuosius išteklius teikiantis Dovydas Stralkus tęsia anapilin išėjusios Birutės Gustaitienės pradėtą tradiciją, kuomet dailininkai piešia ant medžio lentų.

Šįkart įamžinti Igliškėlių žymių žmonių gyvenimo momentai. Mykolo Krupavičiaus

gatvės pradžioje, šalia didingų medžių vaizduojamas kun. prelatas, žemės ūkio ministras M. Krupavičius, „matuojantis“ žemę (dailininkas J. Daniliauskas), šilko šalyje su paukšteliu Ona Birutė Gustaitienė kviečia prisiminti tapybą ant šilko (A. Dubauskienė), įamžintas Javaravo dvaras, gyvavęs nuo 18 a. iki 1925 m. (J. Prakapas), simboliais išreikšta miestelio bendruomenė (Serge Ra), o D. Populaigis į meno dirbtuves sugrąžina pasaulyje išgarsėjusią dailininkę Juzę Katiliūtę. Instaliacijos atspindi ne tik pavaizduotų asmenybių istorijas, bet ir atskleidžia dailininkų kūrybos individualumą. Išpuoštos Igliškėlių gatvelės laukia kiekvieno lankytojo jau

dabar, nes besikeičiant metų laikams autorių darbus keis gamtos stichijos – tad vyksmą reikia stebėti nuo pradžių.

Kūrybos momentus, projekto užkulisų akimirkas įamžino Romas Linionis ir Dovydas Stralkus. Parodoje eksponuojamose fotografijose užfiksuotas dailininkų kūrybinis procesas, pristatymo metu kalbančios akys ir klausantys veidai. Laikas trumpam įamžintas po stiklais, o įamžinti žmonės niekada nebebus tokie, kaip buvę.

Momentai jau tapo istorija, kurią galite pamatyti Marijampolės Kultūros centro pirmajame aukšte iki spalio 31 d.

Editos Orinienės nuotrauka

Psichoaktyviosios medžiagos ir jaunimas: ar taikomos prevencinės priemonės yra efektyvios?

Laura Anelauskaitė-Jakštienė

Rugsėjo pabaiga buvo pažymėta jaunų žmonių nelaimėmis: keletą dienų medikų ekipažai vienas po kito vyko į Beržų gatvę Marijampolėje, kur susibūrę paaugliai gali- mai apsinuodijo narkotinėmis medžiagomis, o vieno jų gyvybės išgelbėti nepavyko. Tai buvo tik vienas savaitgalis iš maždaug 48 savaitgalių per metus. Ir tai – tik vienas miestas iš visų Lietuvos miestų.

Vienas narkotikus nepilnamečiams platinęs asmuo sugautas tą pačią savaitę po lemtingųjų įvykių. Vienas – geriau nei nieko. Tačiau žymiai per mažai bendrame kontekste.

Ne tik Marijampolėje, bet ir visoje Lietuvoje, žinoma, iš karto kilo pasipiktinimas dėl nesuvaldomo psichotropinių medžiagų srauto, kuris paskutiniiais metais tapo lengvai pasiekiamas jaunimui, paaugliams ir net pradinukams. Kilo diskusijos, kas turėtų būti atsakingas už tokias nelaimes, kodėl nieko nesiima policijos pareigūnai ir kitos institucijos? Kodėl apie griežtesnę kovą ar prevenciją prabylama tik tada, kai nutinka tragedijos? Atsakingųjų pabandė ieškoti ir šio straipsnio autorė.

Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato atstovė spaudai Gintarė Navickaitė teigia, kad Kriminalinės policijos organizuoto nusikalstamumo tyrimo skyriaus pareigūnai bendradarbiauja su vietos savivalda bei švietimo įstaigomis, supažindina su narkotinių ir psichotropinių medžiagų rūšimis, jų poveikiu bei atsakomybe už jų turėjimą, naudojimą bei platinimą. Švietimo įstaigose taip pat vykdomi susitikimai su mokiniais prevenciniais tikslais: pristatomi narkotinių bei

psichotropinių medžiagų, ypač sintetinių kanabinoidų (el. cigarečių skysčių su psichotropinėmis medžiagomis „Smile“) pavojingumas bei žala. Taip pat bendruomenės pareigūnai vykdo teisinį švietimą, supažindina su teisine atsakomybe švietimo ir mokslo įstaigose.

„Reikalingas didesnis švietimo įstaigų įsitraukimas atliekant tiek prevenciją, tiek kontrolę, ypač elektroninių cigarečių. Taip pat reikalingas didesnis tėvų bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis bei teisėsauga,“ – pabrėžia ji.

Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją visuomenėje ir ugdymo įstaigose turėtų įgyvendinti ir sveikatos priežiūros įstaigos, savivaldybių visuomenės sveikatos biurai. Šia tema pakalbinta Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistė Sigita Česnaitė pasakojo apie ugdymo įstaigose įgyvendinamas prevencines priemones. Pasak jos, biuro darbuotojai visus mokslo metus organizuoja pamokas, diskusijas, kviečiasi lektorius šia tema, dalyvauja pačių ugdymo įstaigų taikomose programose. Be to, biuras taip pat siūlo ir kitas paslaugas, apimančias psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją: ankstyvosios intervencijos programą, po to, kai sužinoma, jog 12-18 metų paaugliai vartoja ar pabandė psichoaktyvias medžiagas, siekiant paskatinti jų nevartoti bei priminti apie narkotikų žalą. 18 metų ir vyresniems asmenims, norintiems mesti rūkyti, siūloma pagalba, o priklausomybių konsultantų paslaugos rekomenduojamos rizikingai ar žalingai alkoholi vartojantiems. Paklausus, ar pagalbos kreipiasi narkotikus vartojantys paaugliai, S. Česnaitės teigimu, dėl psichoaktyviųjų

medžiagų vartojimo problemų kreipiamasi mažai. Dažniau į biure konsultuojančius psichologus kreipiasi jaunuoliai arba juos atveda tėvai dėl panikos atakų, depresinių minčių ar valgymo sutrikimų.

Specialistė taip pat pasidalijo apie artimiausius su prevencinėmis priemonėmis susijusius įstaigos planus: „Planuojame mokymus mūsų specialistams gilinant žinias psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos tema, taip pat teiksime siūlymus Sveikatos apsaugos ministerijai dėl kai kurių paslaugų teikimo tvarkos pakeitimo“.

Kalbinta S. Česnaitė taip pat tikino, kad per pirmąjį šių metų pusmetį ženkliai padidino prevencinių užsiėmimų kiekį ugdymo įstaigose. Be to, žadama aktyviau skatinti dalyvauti ir naudotis siūlomomis paslaugomis tiek mokinių tėvus, tiek pačius mokinius bei planuojama dar labiau sustiprinti bendradarbiavimą su policijos pareigūnais. Taigi, iniciatyvos teikti pagalbą yra, tik ar jos pakanka?

Iš klausius pašnekovų, susidaro įspūdis, kad prevencinės priemonės prieš psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą taikomos, programos vykdomos. Tikrai kažkas kartą ar kelis per metus iš policijos, priklausomybių centrų, ar visuomenės sveikatos biurų ateina pagrūmoti pirštu ir priminti, kaip blogai yra rūkyti, gerti ir kitaip svaigintis. Šios institucijos atlieka savo darbą, nes privalo jį atlikti. Tik įdomu, kiek tai daroma dėl to, kad reikia pasižymėti varnelę darbų sąrašo, o kiek iš nuoširdaus rūpesčio jaunimo likimais?

Vis dėlto, kaltinti vien institucijas dėl nepažabojamo kvaishalų vartojimo jaunimo tarpe, būtų tikrai neteisinga. Juk dažniausiai viskas prasideda

namuose. Iš kitos pusės - ką kalbinti namuose, kuriuose vaikais deramai nesirūpinama, o vartojimas – iš tėvų ar globėjų perimtas elgesio modelis? Argi tokiais atvejais ne mokykla yra ta įstaiga, kurioje dirba pakankamai išsilavinę, o svarbiausia, pakankamai sąmoningi žmonės, ir čia iš tiesų yra realu, kad kas nors pastebės klasėje sėdintį apsinešusį paauglį ir išties jam pagalbos ranką?

Vartojimas – tik ledkalnio viršūnė, mažas matomas gabalėlis vidinių išgyvenimų, išreikštas save žalojančia forma. Tai pasekmė, ne priežastis. Moksleiviai ir kitas jaunimas vartoja dėl daugybės dalykų – noro pritapti, vienišumo, norėdami užmaskuoti savo kompleksus ir nepasitikėjimą savimi, dėl santykių su tėvais, draugais, mylimaisiais, skurdo, patyčių ir t.t. Priežasčių sąrašas gali tęstis iki begalybės. Galbūt tiek sąmyšio sukėlusį įvesta gyvenimo įgūdžių pamoka yra ne tik reikalinga, bet privaloma ir jau seniai buvo reikalinga ugdant emocinį raštingumą ir sąmoningumą.

Spalio 9 d. Seime diskutuota apie narkotinių bei psichotropinių medžiagų vartojimo ir platinimo kontrolę bei prevenciją. Diskusijų metu buvo kalbama, kad problemos sprendimui trukdo problemos stigmatizavimas ir atsakomybės baimė, akcentuota, kad į prevenciją būtina įtraukti šeimos narius, bendruomenę ir nevyriausybines organizacijas. Kaip ir teigė kalbinti Marijampolės institucijų atstovai, kol mokyklų vadovybės, mokytojai, tėvai ir vaikai nedirbs išvien, kol bijos prisipažinti apie esamas problemas, tol sukurtos programos liks tik popierinėmis. Klausimas išlieka – ar diskusijos tik ir liks diskusijomis, ar bus imtasi rimtų priemonių?

mmm.lt

Skelbimas nuo 4 eur.

Straipsnio talpinimas 49 eur.

Reklamos filmavimas ir montavimas
1 valanda **100 eur.**

Reportažas laidoje MMM verslai, Šventės be streso nuo 200 eur.

Reklama TOP laiku
nuo 80 iki 480 eur.

Reklama ne TOP laiku
nuo 50 iki 420 eur.

Sveikinimų koncertas ~~40-50 eur.~~ 20-25 eur.

www.mmm.lt portalas

Marijampolės Televizija

Marijampolės Miesto laikraštis

Dėl reklamos kreipkitės telefonu **+370 (699) 40110**, el. paštu **reklama@marijampoles.tv** arba užsukite į Marijampolės TV biurą adresu **Gedimino g. 11**.

Kreipkitės ir kartu atrasime geriausius būdus, kur ir kaip paskleisti Jūsų žinią!

Sveikinimų koncertas

Nusiųskite sveikinimą per Marijampolės Televiziją!

Užsakyti sveikinimą galite:

Užsukę į Marijampolės TV biurą (Gedimino g. 11)

Paskambinę telefonu: +370 (699) 40110

Arba el. paštu biuras@marijampoles.tv

NUOLAIDA 50%
20 eur. Be nuotraukos
25 eur. Su nuotrauka

VIDARA STOGAI IR FASADAI

- Plieninės stogų dangos
- Lietaus nuvedimo sistemos
- Skardos lankstinių gamyba

RUUKKI PARTNERIS

PROFESIONALUS STOGŲ IR FASADŲ CENTRAS

Stoties g.14, Marijampolė, 8-659-42018

UAB „Miškų darbai“
BRANGIAI PERKA MIŠKUS VISOJE LIETUVOJE
Tel.: 8 665 86 012, 8 687 49 953

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

PREKIAUJA SUKAPOTOMIS MALKOMIS ĮVAIRIAIS KIEKIAIS!

- Beržas – 65 Eur už erdm.
- Alksnis – 55 Eur. už erdm.
- Ažuolas, uosis, skroblas – 80 Eur. už erdm.
- Mišrios – 62 Eur. už erdm.

Suvalkijoje pristato nemokamai!
Tel. +370 675 16005

SŪDUVA 2023:
GEOPOLITINIŲ LŪŽIŲ ĮTAKA REGIONŲ EKONOMIKAI

MALONIAI KVICIAME Į FORUMĄ

SPALIO 13 D. 12.30 VAL.

Marijampolės savivaldybės administracija (1 aukštas), J. Basanavičiaus a. 1, Marijampolė

PROGRAMA

12.30	Registracija.	14.35	Kavos pertrauka.
13.00	Sveikinimai.	15.00	Karo Ukrainoje įtaka tarptautinei prekybai. Kasperas Vasiliauskas , Lietuvos banko Ekonomikos departamento Makroekonomikos ir prognozavimo skyriaus vyresnysis ekonomistas.
13.05	ES industrinė politika: romantišką naivumą keičia strateginė autonomija. Marius Vaščega , Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovas.	15.30	Karinės paramos kampanijos logistikos užkulisiai. Sarūnas Jasiukevičius , visuomenininkas ir publicistas.
13.35	2024 m.: iššūkiai ir galimybės. Marius Dubnikovas , ekonomistas.	16.00	Forumo pabaiga.
14.05	Kaip keitėsi Suvalkijos regiono įmonių rinkos dalis ir turto grąža? Vytautas Siaurusaitis , „Day Q Analytics“ vadovas ir verslo konsultantas.		

Registracija: <https://www.iqforumas.lt/suduva2023> El. paštu: forumas@iq.lt Informacija: tel. 8 694 11 116

Ruduo puikus laikas startui į **STIPRESNĮ IR SVEIKESNĮ GYVENIMĄ**

f Sporto Klubas „Spartakas“
Vytauto g. 48A, Marijampolė

Privačių švenčių erdvė
PADARYSIME JŪSŲ PAČIAS SVARBIAUSIAS AKIMIRKAS NEPAMIRŠTAMAS

+370 655 12600
INFO@CENTRALRESTAURANT.LT

GRĮŽTA

ATIDARYMAS
11.03 22val.
iki 4val.

Spalio 13-14 d.

„Maisto banko“ AKCIJA

mmm.lt

Marijampolės regiono žinios, naujienos ir aktualus turinys kiekvienam patogiausia forma

Turite savo verslą? Teikiate paslaugas ar vykdate individualią veiklą?

Papasakokite apie save ir pristatykite savo veiklą laidoje „MMM klubas su Sūduvos verslais“. Laida skirta miestelėnams supažindinti su Marijampolės regiono mažais ir vidutiniais verslais, o veiklos savininkams tapti labiau matomiems.

Į kainą įskaičiuota:

- 10 min. reportažas Marijampolės televizijos laidoje
- Straipsnis apie jūsų verslą www.mmm.lt portale
- Laidos įrašai talpinami į www.marjampoles.tv puslapį, tad reportažas apie jus bus pasiekiamas visada

Susidomėjote? Turite klausimų? Susisiekiame su mumis el. paštu agne@mmm.lt

**MARIJAMPOLĖS TV PROGRAMA
2023-10-13 - 2023-10-27**
Penktadienis 2023-10-13

07:30 Marijampolės TV žinios k.
12:00 Marijampolės TV žinios k.
12:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Šventės be streso
19:30 IQ verslas
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Noriu daugiau
21:00 Diskusijos iš esmės
21:50 Žuvis kalba
22:30 Marijampolės TV žinios k.

Šeštadienis 2023-10-14

09:20 Sveikatos IQ
09:30 Marijampolės TV žinios k.
10:00 Menas būti sveikam k.
10:30 Išpažintis su Marija k.
11:00 Suprasti Rusiją k.

11:30 Sveikatos IQ k.
11:40 Duok leteną k.
12:10 Nesuklaidinti k.
12:40 Tėvystė praktiškai k.
13:20 Atraskime Sūduvą k.
13:50 Sveikatos laikas k.
14:30 Išradėjų biuras k.
14:40 Sveikinimų koncertas k.
15:10 Marijampolės savaitė

Sekmdienis 2023-10-15

10:30 Šv. Mišių tiesioginė transliacija
11:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
12:00 Verslios mamos k.
12:30 Atraskime Sūduvą k.
13:00 Šventės be streso k.
13:30 IQ verslas k.
14:00 Geroji naujiena
14:30 Marijampolės savaitė k.
15:00 Sveikinimų koncertas
15:30 Finansų akademija
16:00 Misija ūkis k.
16:30 Noriu daugiau k.
17:00 Tėvystė praktiškai k.

Pirmadienis 2023-10-16

07:30 Marijampolės savaitė k.
12:00 Marijampolės savaitė k.
12:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Menas būti sveikam k.
19:30 Išpažintis su Marija
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Tvari Lietuva
21:50 Duok leteną
22:20 Išradėjų biuras
22:30 Marijampolės TV žinios k.

Antradienis 2023-10-17

07:30 Marijampolės TV žinios k.
12:00 Marijampolės TV žinios k.
12:30 Menas būti sveikam k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Suprasti Rusiją
19:30 Gyvenimo ritmu

20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Nesuklaidinti
22:05 Misija ūkis
22:30 Marijampolės TV žinios k.

Trečiadienis 2023-10-18

07:30 Marijampolės TV žinios k.
12:00 Marijampolės TV žinios k.
12:30 Suprasti Rusiją k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Finansų akademija k.
19:30 Atraskime Sūduvą k.
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Ekonomika šiandien
21:50 Sveikatos laikas
22:40 Marijampolės TV žinios k.

Ketvirtadienis 2023-10-19

07:30 Marijampolės TV žinios k.
12:00 Marijampolės TV žinios k.
12:30 Atraskime Sūduvą k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 MMM klubas - Sūduvos verslai
19:30 Verslios mamos
20:00 Marijampolės TV žinios
20:30 Iš esmės
21:20 Tarp keturių sienų
21:50 Tėvystė praktiškai
22:30 Marijampolės TV žinios k.

Penktadienis 2023-10-20

07:30 Marijampolės TV žinios k.
12:00 Marijampolės TV žinios k.
12:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Šventės be streso
19:30 IQ verslas
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Noriu daugiau
21:00 Diskusijos iš esmės
21:50 Žuvis kalba
22:30 Marijampolės TV žinios k.

Šeštadienis 2023-10-21

09:20 Sveikatos IQ
09:30 Marijampolės TV žinios k.
10:00 Menas būti sveikam k.
10:30 Išpažintis su Marija k.
11:00 Suprasti Rusiją k.
11:30 Sveikatos IQ k.
11:40 Duok leteną k.
12:10 Nesuklaidinti k.
12:40 Tėvystė praktiškai k.
13:20 Atraskime Sūduvą k.
13:50 Sveikatos laikas k.
14:30 Išradėjų biuras k.
14:40 Sveikinimų koncertas k.
15:10 Marijampolės savaitė

Sekmdienis 2023-10-22

10:30 Šv. Mišių tiesioginė transliacija
11:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
12:00 Verslios mamos k.
12:30 Atraskime Sūduvą k.
13:00 Šventės be streso k.
13:30 IQ verslas k.
14:00 Geroji naujiena k.
14:30 Marijampolės savaitė k.
15:00 Sveikinimų koncertas
15:30 Finansų akademija
16:00 Misija ūkis k.
16:30 Noriu daugiau k.
17:00 Tėvystė praktiškai k.

Didžiojoje salėje:

„Troliai 3“ Dubliuota lietuviškai.
13, 19 d. 15 val., 17.20 val.
14 d. 13 val., 15 val.
15 d. 13 val.
16–18 d. 15 val.

„Devintas žingsnis“
15 d. 15 val.

„Aš gyvas“
13 d. 19.30 val.
14–17 d. 17.30 val.

„Egzcistas: tikintysis“
14 d. 22 val.

„Kvaili pinigai“
13 d. 21.45 val.
14–17, 19 d. 19.45 val.
18 d. 20 val.

„Pranašystė Lietuvai“
18 d. 17.40 val.

Mažojoje salėje:

„Laukinė širdis“ Dubliuota lietuviškai.
13 d. 15.15 val.
14 d. 13.15 val.

„Greiti ir pūkuoti“ Dubliuota lietuviškai.
15 d. 15.15 val.

„Tu man nieko neprimeni“
14 d. 15.15 val.
15 d. 13.15 val.

„Devintas žingsnis“
13, 18 d. 19.15 val.
14, 16, 17 d. 17.15 val.

„Kvailas melas“
13, 14 d. 21.15 val.
15 d. 17.15 val.
16–19 d. 15.15 val.

„Nakties persekiotojas“
14–17, 19 d. 19.15 val.

Spręskite kryžiažodį ir laimėkite prizus!

Išspręskite kryžiažodį ir siųskite atsakymus el. paštu redakcija@mmm.lt arba įmeskite į redakcijos pašto dėžutę, esančią adresu Gedimino g. 11, Marijampolė.
Siųsdami atsakymus, nepamirškite nurodyti savo vardo, pavardės ir telefono numerio.

Burtų keliu išrinksim vieną nugalėtoją, kuriam atiteks Miesto laikraščio redakcijos prizas – knyga.

Atsakymų laukiame iki 2023 m. spalio 24 d.

„Holdogas“ lietuviškai
Pakaitom, pasikeičiant
3
Pro šalį einanti moteris
M. Katliškio romanas „Miškais ... ruduo“
... dienos be vakaro
Karšulinių šeimos pievų augalas
Gyvenimo ir elgesio būdas
Kitas valstybės Aomeno pavadinimas
Ledo gabalas
Atitinkanti normą
Estiškas šokoladas ...
2
6
Ilgiausias Lietuvos ežeras
Paros metas
Žydu raštija
Europos tauta
Keturkojis baldas
Veikimas, veikla
Azijos valstybė
Degutas
... geležį, kol karšta
4
Filmas „Kapų plėšikė ... Kroft“
... broliuk, po uosiu, obuoliuką duosiu“
5
Sen. graikų vėjų dievas
Aviacijos pradininkai broliai ...
Moters vardas
7
Žodinis temos dėstymas
Šiaurės jūrų pakrančių paukštis
Bičių dirbinys iš vaško
„Klausti“ angliškai
1

Sudarė Danutė Šulcaitė

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Praėjusio kryžiažodžio atsakymai:

Vertikaliai: Štanga. Spėka. Ramanauskas. Arena. Imkit. Kalinė. Atliepas. Korys. Osetija. Rikas. Alt. Norim. Praraja. Osa.
Horizontaliai: Inkaras. „Osram“. Perker. Ėmei. Kantas. Ana. Opera. Klys. Tūkai. Erina. Lemti. Nekaip. Ikaro. Naujalis. Skės. Astma.
Pažymėtuose langeliuose: Pakampis.

NEMOKAMA „Miesto laikraštį“ (ISSN 1822-5667) leidžia Viešoji įstaiga Marijampolės televizija (įm. kodas 151455022, vienintelis dalininkas Viešoji įstaiga „Atviros visuomenės forumas“).
Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Kitas numeris – 2023 m. spalio 12 d.
Redakcijos adresas: Gedimino g. 11, Marijampolė
Tel. 863331434, el.p. redakcija@mmm.lt
Tiražas 6020 egz.
Spausdino „Polska Press Sp.z.o.o.“

Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu. Už skelbimų ir mokamų straipsnių turinį redakcija neatsako.
Perspausdinti ar kitaip naudoti bet kokį laikraščio turinį galima tik gavus išankstinę redakcijos sutikimą.

Praėjusio kryžiažodžio konkurso nugalėtoja
burtų keliu išrinkta *Lina Charlinskienė*.

Sveikiname!

Jai atitenka redakcijos prizas – knyga. Su
nugalėtoja susisieksime asmeniškai.